Koronavirusepidemian vaikutukset yritysten liiketoimintaan

Koronavirusepidemia aiheuttaa merkittäviä häiriöitä yritysten liiketoimintaan ja maksuvalmiuteen. Yritysten kannattaa olla ajoissa yhteydessä pankkiinsa ja Finnveraan, jos on tarvetta lisäkäyttöpääomalle tai lyhennysohjelmien järjestelyille. Myös verojen ja eläkemaksujen osalta on mahdollista käyttää erityisjärjestelyjä. Yksinyrittäjien tilanteen auttamiseksi on valmisteilla työttömyysturvan väliaikainen laajennus, jonka perusteella yksinyrittäjät saavat työttömyyskorvausta tietyin ehdoin.

Talousapu-neuvontapalvelusta saa myös ohjeita, miten toimia koronakriisin yritystoiminnalle aiheuttamissa tilanteissa. Talousapu-neuvontapalvelun valtakunnallinen puhelinnumero on 029 502 4880 ja se on avoinna arkisin klo 9.00–16.00.

Yritysten käytettävissä ovat myös toiminnan arviointiin ja suunnitteluun ELY-keskusten yritysten kehittämispalvelut. Analyysi- ja Konsultointipalvelujen päivähinta on 30 euroa + alv.

· Yritysten kehittämispalvelut

Yrittäjille tulossa oikeus työttömyysturvaan koronavirusepidemian vuoksi

Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian ja se olisi voimassa 30.6.2020 asti. Oikeus koskee kaikkia yrittäjiä riippumatta siitä, harjoitetaanko yritystoimintaa yksityisenä elinkeinonharjoittaja tai yhtiömuodossa. Opinnot eivät estä oikeutta työmarkkinatukeen.

Työmarkkinatuen saaminen edellyttää, että:

- yrittäjän päätoiminen työskentely on päättynyt tai yritystoiminnasta saatava tulo on vähemmän kuin 1089,67€ kuukaudessa siinä jokaista yrittäjänä työskentelevää henkilöä kohti
- päätoimisen työskentelyn päättymisen tai tulon vähentymisen johtuu koronavirusepidemiasta.

Työmarkkinatuen saaminen ei edellytä

- yritystoiminnan lopettamista tai yrityksen lopettamistoimia
- yrittäjien eläkelain mukaisesta vakuutuksesta luopumista

Työmarkkinatuen maksaminen edellyttää, että henkilö ilmoittautuu työnhakijaksi TE-toimistoon ja **hänen** oikeudestaan työmarkkinatukeen annetaan työvoimapoliittinen lausunto Kelalle.

Käytännössä prosessi etenee näin:

1. Yrittäjä ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi ja antaa selvityksen päätoimisen työskentelyn päättymisestä tai tulon vähentymisestä koronavirusepidemiasta johtuen.
2. TE-toimisto antaa yrittäjän oikeudesta työmarkkinatukeen työvoimapoliittisen lausunnon Kelalle.
3. Kela maksaa työmarkkinatukea yrittäjälle.

Työmarkkinatukea voidaan maksaa ajalta 16.3.2020–30.6.2020. Jos yrittäjä rekisteröityy työnhakijaksi viimeistään 15.4.2020, hänellä on oikeus työmarkkinatukeen työnhakua edeltävältä ajalta, kunhan tuen saamisen edellytykset täyttyvät.

Yksinyrittäjät voivat hakea tukea kunnilta koronavirustilanteessa

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Kuntaliitto ovat valmistelleet rahoitusmallin yksinyrittäjille koronavirustilanteessa. Yksinyrittäjät voivat hakea kunnilta rahoitusta koronaviruksen aiheuttamiin vaikeuksiin. Haku on tarkoitus avata sen jälkeen, kun mallin ja toimeenpanon yksityiskohdat on saatu ratkaistua.

Yksinyrittäjille tarkoitetun rahoituksen valmistelu on käynnissä ja siitä tiedotetaan myöhemmin.

ELY-keskusten rahoitus yrityksille koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa

ELY-keskukset ovat saaneet lisärahoitusta myönnettäväksi yrityksen kehittämisavustuksiin koronavirusepidemian aiheuttamista markkina- ja tuotantohäiriöistä kärsiville yrityksille koko maassa.

Hakemusten sujuvan käsittelyn vuoksi työnjako ELY-keskusten rahoituksen ja Business Finlandin rahoituksen kesken määräytyy yrityksen työntekijämäärän perusteella. ELY-keskukset suuntaavat rahoitusta yrityksille, joissa on yrittäjän/yrittäjien lisäksi 1-5 työsuhteessa olevaa henkilöä ja Business Finland rahoittaa tätä suurempia yrityksiä. Jäljempää löytyvät ohjeet Business Finlandin hakemuksen täyttämiseen, jonka haku on nyt siis jo auki.

Yrityksen kehittämisavustus koronavirusepidemiasta aiheutuneissa markkina- ja tuotantohäiriöissä

Avustuksen tavoitteena on tukea yrityksiä koronavirusepidemian aiheuttamien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä kannustaa yrityksiä työllistämiseen.

Kenelle

Avustus voidaan myöntää yritysmuodosta riippumatta yrityksille:

- jotka työllistävät vähintään yhden ja enintään viisi työsuhteessa olevaa työntekijää (ml. yrittäjä/yrittäjät), joiden työaika on keskimäärin vähintään 30 tuntia viikossa.
- joille koronavirus on aiheuttanut tilapäisiä markkina- ja tuotantohäiriöitä
- jotka pyrkivät uudistumaan ja vahvistamaan osaamistaan
- kaikkien muiden toimialojen yrityksille, paitsi maa-, metsä- ja kalatalouden sekä maataloustuotteiden jalostuksen alan yrityksille

Lisäksi avustus on tarkoitettu myös niille yksityisille elinkeinoharjoittajille (toiminimet), joiden kokoaikaisten työntekijöiden määrä on enemmän kuin viisi työntekijää.

Yritykset, jotka työllistävät yli viisi työntekijää, voivat hakea avustusmuotoista rahoitusta *(liiketoiminnan kehitysrahoitus häiriötilanteissa)* Business Finlandilta**. Yrityksen ei tule hakea häiriötilanteeseen liittyvää rahoitusta sekä ELY-keskukselta että Business Finlandilta.**

Avustus on de minimis -rahoitusta ja sen saaminen edellyttää, että yrityksen de minimis -kumulaatiossa on tilaa. De minimis -rahoituksen enimmäismäärä on 200 000 euroa kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana. De minimis -tukea myöntävät monet julkiset organisaatiot, esimerkiksi Business Finland ja Finnvera.

Avustusta voidaan myöntää koko maassa.

Mihin tarkoitukseen avustusta voi hakea

Avustusta myönnetään

1. **tilanneanalyysin tekemiseen tai**
2. **kehittämistoimenpiteisiin.**

Voit hakea avustusta yhteen toimenpiteeseen kerrallaan. Kumpaankin toimenpiteeseen voi avustusta saada vain kerran. Jos olet hakenut avustusta tilanneanalyysiin tekemiseen, voit hakea avustusta kehittämistoimenpiteisiin aikaisintaan 2 kuukauden kuluttua tilanneanalyysiä koskevasta päätöksestä.

1. Tilanneanalyysin tekeminen

Yritys voi selvittää ja suunnitella

- yrityksen toimintaa,
- uusia liiketoimintoja,
- tuotannon ja palvelujen organisoimista koronan aiheuttamassa markkina- ja tuotantohäiriötilanteessa ja sen jälkeen.

Maksatushakemuksessa tulee toimittaa loppuraportti hankkeessa tehdyistä toimista.

Avustuksen määrä tilanneanalyysin tekemiseen

- asetuksen muutoksella avustuksen suuruudeksi esitetään 80 % avustuksen perusteena olevista laskennallisista kustannuksista
- avustuksen määrä voi kuitenkin olla enintään 10 000 euroa.
- asetuksen muutoksella esitetään, että avustuksesta voidaan maksaa ennakkona 70 %

Avustuksen piiriin hyväksyttäviä kustannuksia voivat ovat:

- yrityksen palkattujen työntekijöiden laskennalliset palkkakustannukset
- välilliset kustannukset (mm. työnantajamaksut), joiden määräksi esitetään asetuksen muutoksella 50 % laskennallisista palkkamenoista

Palkkakustannusten osalta käytetään vakioitua laskennallista 2 000 euron palkan määrää/työntekijä riippumatta työntekijälle tosiasiallisesti maksetusta palkasta. Hakemuksessa yritys ilmoittaa palkkakustannuksina tämän vakiopalkan mukaan lasketut palkkakustannukset. Vastaava laskennallinen kustannus työntekijää kohden ilmoitetaan myös maksatushakemuksessa.

Esim. jos yrityksessä työskentelee kaksi henkilöä (esim. yrittäjä + yksi työntekijä), avustus määräytyisi seuraavasti: 2 henkilöä x 2 000 euroa + 50 % välilliset menot = 6 000 euroa, josta 80 % (tukitaso) eli avustus 4 800 euroa.

Avustuksen perusteena olevien työntekijöiden määrää laskettaessa voidaan ottaa huomioon useamman hankkeeseen osallistuvan työntekijän yhteenlasketut työajat esim. siten, että vaadittu vähimmäistyöaika (30 tuntia) voi muodostua kahden eri työntekijän yhteenlasketusta työpanoksesta.

2. Kehittämistoimenpiteet

Avustusta voidaan myöntää laajempiin kehittämistoimenpiteisiin, jotka parantavat yrityksen mahdollisuuksia koronaviruksen aiheuttamassa markkina- ja tuotantohäiriötilanteessa ja sen jälkeen.

Toimenpiteet voivat liittyä esimerkiksi

- liiketoiminnan uudelleensuuntaamiseen,
- alihankintaverkoston kehittämiseen,

- tuotannon uudenlaiseen organisointiin,
- tuotteiden ja palvelujen kehittämiseen sekä
- osaamisen vahvistamiseen.

Avustusta ei voida myöntää yrityksen tavanomaiseen toimintaan.

Maksatushakemuksessa tulee toimittaa loppuraportti hankkeessa tehdyistä toimista.

Avustuksen määrä kehittämistoimenpiteiden tekemiseen

- asetuksen muutoksella avustuksen suuruudeksi esitetään 80 % avustuksen perusteena olevista hyväksyttävistä kustannuksista.
- avustuksen määrä voi kuitenkin olla enintään 100 000 euroa
- asetuksen muutoksella esitetään, että avustuksesta voidaan maksaa ennakkona 70 %

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat:

- yrityksen henkilöstön hankkeeseen kohdistuvat tosiasialliset palkat ml. yrittäjien tosiasialliset palkat
- ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien henkilöstön koulutus
- tuotteiden kehittämiseen liittyvät raaka-aineet ja puolivalmisteet
- palkkojen perusteella laskettavat välilliset kustannukset 50 %

Avustuksen kriteerit:

- Koronaviruksen vuoksi toiminta on tilapäisesti vaikeutunut tai vaikeutumassa mutta yritys pyrkii uudistumaan ja vahvistamaan osaamistaan

- Yrityksellä arvioidaan olevan kannattavan toiminnan edellytykset jatkossa

Avustuksen hakeminen

Avustusta voi alkaa hakea ELY-keskukselta sähköisellä hakemuksella aluehallinnon asiointipalvelussa. Liitteitä hakemukseen ei lähtökohtaisesti tarvita.

HUOM! Valitse oikea tukimuoto eli kohdan yritysrahoitus alta **yrityksen kehittämisavustus koronavirusepidemiasta aiheutuneissa markkina- ja tuotantohäiriöissä.**

Kirjautuminen aluehallinnon asiointipalveluun tapahtuu Suomi.fi-palvelun avulla. Suomi.fi-tunnistautumisessa yrityksen edustaja tunnistautuu henkilökohtaisella pankkitunnuksella, mobiilivarmenteella tai VRK-kansalaisvarmenteella**.** Hyväksymällä käyttöehdot, pääsee itse asiointipalveluun.

Kirjautumisen yhteydessä haetaan henkilölle löytyvät asiointivaltuudet yritystietojärjestelmästä (YTJ) ja kaupparekisteristä sekä valtuutukset Suomi.fi-palvelusta. Asiointipalvelun Omat tiedot -sivulla on näkyvissä ne yritykset/yhteisöt, joissa henkilöllä on asiointivaltuuksia. Hakemuksen tekeminen onnistuu, mikäli yrityksen nimenkirjoitussääntö mahdollistaa yksin edustamisen. **Hakemuksen täyttämiseen ja lähettämiseen tarvitaan edustettavaan yritykseen/yhteisöön jokin seuraavista rooleista: nimenkirjoitusoikeus, elinkeinonharjoittaja, vastuunalainen yhtiömies, toimitusjohtaja / toimitusjohtajan sijainen tai yritysrahoituksen hakeminen -valtuus.**

Mikäli yrityksen kaupparekisteritiedoissa on puutteita tai korjattavaa, ne voi korjata olemalla yhteydessä Patentti- ja rekisterihallitukseen:

· Patentti- ja rekisterihallitus

Yrityksen/yhteisön puolesta edustamiseen tarvittavat valtuutukset hoidetaan Suomi.fi-valtuudet-palvelussa:

· Suomi.fi-valtuudet.

Avustuksen hakeminen edellyttää, että avustuksen hakijalla on Y-tunnus. Avustusta ei voi hakea perustettavan yhtiön lukuun.

Tutustu hakuohjeisiin ennen kuin aloitat hakemuksen täyttämisen!

- Hakuohje (pdf)

Business Finlandin Liiketoiminnan kehitysrahoitus häiriötilanteissa 6-250 hlöä työllistäville

Rahoitus on tarkoitettu Suomessa toimiville pk-yrityksille (oy, oyj, ay, ky, osk) joilla on 6-250 työntekijää ja midcap-yrtyksille, joiden liiketoiminta kärsii koronavirustilanteesta. Rahoituksen avulla yritys voi kehittää uusia tuotteita tai toimintatapoja, mutta emme korvaa menetetystä myynnistä aiheutuneita tappioita. Rahoitusta on saatavilla kahta erilaista: esiselvitys ja kehittämisrahoitus. Yritys ei voi hakea molempia rahoituksia samanaikaisesti.

Rahoitus on avustusta, ja sitä ei tarvitse maksaa takaisin. Rahoitusta on saatavilla kahta erilaista, ja se voidaan myöntää yritykselle kerran, poikkeustapauksessa useammin. Et voi hakea molempia rahoituksia samanaikaisesti. Kehittämisrahoitusta voi hakea myös suoraan ilman esiselvitysprojektia.

1) **Esiselvitysrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteisiin – enintään 10 000 euroa.** Avustuksen suuruus on 80 % projektin hyväksytyistä kokonaiskustannuksista ja ennakkoa voidaan maksaa 70 % myönnettävän avustuksen määrästä. Business Finlandin rahoituksen suuruus on enintään 10 000 € (hankkeen kokonaisbudjetti tällöin 12 500 euroa).

2) **Kehittämisrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteisiin – enintään 100 000 euroa.** Avustuksen määrä on 80 % projektin hyväksytyistä kokonaiskustannuksista ja ennakkoa voidaan maksaa 70 % avustuksen määrästä. Business Finlandin rahoituksen suuruus on enintään 100 000 € (hankkeen kokonaisbudjetti tällöin 125 000 euroa).

Mihin rahoitusta voi käyttää?

1) **Esiselvitysrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteisiin.** Tällä rahoituksella yritys voi selvittää ja suunnitella itselleen uusia liiketoimintoja, korvaavia alihankintaketjuja ja tuotannon organisoimista koronan aiheuttamassa häiriötilanteessa ja sen jälkeen.

2) **Kehittämisrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteisiin.** Tällä rahoituksella yritys voi toteuttaa niitä kehittämistoimenpiteitä, joita se on tunnistanut esiselvityksessä tai muuten omana toimintanaan ja jotka parantavat yrityksen mahdollisuuksia koronan aiheuttamassa häiriötilanteessa ja sen jälkeen. Toimenpiteiden tavoitteena tulee olla yritykselle uusia ratkaisuja tuotteisiin tai tuotantoon liittyen.

Esimerkkejä rahoituksen käyttökohteista

A) Rahoitusta voi käyttää uusien asioiden pilotointiin yrityksen liiketoiminnassa. Kehittämistoimenpiteiden kohteena voi olla esimerkiksi

- Uusia palveluja ja tuotteita
- Uusia kumppanuus- ja alihankintamalleja
- Uusia toimintamalleja työn ja tuotannon organisoimiseksi ja siirtämiseksi Suomeen
- Mikä tahansa muu yritykselle uusi toimenpide, jonka yritys kokee tarpeelliseksi tässä tilanteessa

B) Tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen tarvittavien toimenpiteiden selvittäminen toimialasta riippumatta. Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita ovat yritykselle uudet ratkaisut ja toimintamallit, jotka koskevat esimerkiksi

- Kansainvälisten tuotantoketjujen rikkoutumisesta johtuvia uudelleensijoittumisia
- Tuotannon kotimaahan palauttamista
- Logistiikan häiriöiden syiden poistamista

C) Matkailualan liiketoiminnan kehittäminen Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita:

- Yritykselle uudet majoitus- ja matkailupalvelut
- Matkailuun suoraan liitännäiset palvelut, jotka kärsivät matkailun vähenemisestä johtuvista liiketoimintavaikutuksista
- Palvelujen kehittäminen ja muun liiketoiminnan kehittäminen

D) Luovien alojen palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen. Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita:

- Yritykselle uudet, monistettavat luovien alojen palvelut (esim., peli, av, musiikki), tapahtumapalvelut sekä taide- ja kulttuuripalvelujen liiketoiminnan kehittäminen

Mihin rahoitusta ei voi käyttää?

- Verkkokaupan tekninen pystyttäminen. Rahoitusta voi sen sijaan saada esimerkiksi verkkokaupan toteutusvaihtoehtojen kartoitukseen.
- Markkinointikulut
- Menetetty kassavirta ja operatiiviset palkkakulut
- Olemassa olevan toiminnan suoraviivaista toimeenpanoa
- Operatiivisen tuotantotoiminnan kustannuksia
- Liiketoiminnan häiriöistä aiheutuvien tappioiden kattamiseen.

Hyväksyttävät kustannukset

Rahoituksessa käytetään kustannusarviota (rahapalkat + henkilösivukulut + ostettavat palvelut + muut kustannukset). Hyväksyttäviä kustannuksia ovat yrityksen oman henkilöstön palkkakustannukset siltä osin kuin henkilöstö tekee selvitys- tai suunnittelutehtäviä. Rahoituksella voi ostaa myös selvitys- ja suunnittelutyötä ostopalveluna. Lisäksi kustannuksiin hyväksytään muita kustannuksia, joiden määrä voi olla maksimissaan 20 % palkkakulujen ja ostopalvelujen yhteenlasketusta summasta.

Rahoitus on de minimis -rahoitusta

Rahoituksen saaminen edellyttää, että yrityksen de minimis -kumulaatiossa on tilaa. De minimis -rahoituksen enimmäismäärä on 200 000 euroa kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana. De minimis -tukea myöntävät monet julkiset organisaatiot, esimerkiksi Finnvera ja ELY-keskukset. Lue lisää de minimis -tuesta.

Rahoituksen hakeminen ja raportointi

Ennen hakemuksen lähettämistä

1. Tutustu tämän sivun ohjeisiin, useimmin kysyttyihin kysymyksiin ja de minimis -tuen ehtoihin.
2. Halutessasi voit tutustu hakemusmalleihin ennen hakemuksen lähettämistä: Esiselvitys tai Kehitysrahoitus
3. Jos et löydä vastausta kysymykseesi, niin voit ottaa meihin yhteyttä lähettämällä viestin osoitteeseen poikkeusrahoitus (at) businessfinland.fi tai soittamalla numeroon 029 469 5800 (arkisin klo 9-15).

Hae rahoitusta asiointipalvelussa

1. Rekisteröidy Business Finlandin asiointipalvelun käyttäjäksi. Rekisteröitymisen yhteydessä ei tarvitse hakea organisaation pääkäyttäjyyttä.
2. Hae rahoitusta asiointipalvelussa. Liitteitä ei tarvita. Projektin sisältö kuvataan yhdessä hakemuksen tekstikentässä seuraavasti:

   Esiselvitys – Hakija kuvaa, mitä yritykselle uusia asioita se selvittää ja suunnittelee ja miten selvitys- ja suunnittelutyö tehdään (esimerkiksi liiketoimintoja, palveluja, ratkaisuja, korvaavia alihankintaketjuja ja tuotannon/työn uudelleenorganisoimista koronaviruksen aiheuttamassa häiriötilanteessa).

   Kehittämisprojekti – Hakija kuvaa, mitä yritykselle uusia asioita projektissa kehitetään ja miten kehitystyö tehdään (esimerkiksi uusia liiketoimintoja, palveluja, ratkaisuja, korvaavia alihankintaketjuja, uusia toimintamalleja työn/tuotannon organisoimiseen häiriötilanteessa). Lisäksi hakija perustelee, miten se uskoo kehitettävien uusien toimenpiteiden parantavan yrityksen kohtaamia koronavirushaasteita.
3. Business Finland käsittelee hakemuksen ja lähettää rahoituspäätöksen. Poikkeuksellisen suuren hakemusmäärän takia emme tällä hetkellä pysty arvioimaan luotettavasti hakemusten käsittelyaikoja.
4.

Näin muutat hakemustasi

Hakemusta voi muokata hakemuspalvelussa, jos sen status on Muokattavissa. Hakemuksen lähettämisen jälkeen kuluu noin viisi arkipäivää ennen kuin hakemus palautuu muokkaustilaan. Tällä välillä se on tilapäisesti lukittuna.

Mitä teen, kun saan positiivisen rahoituspäätöksen?

1. Lue seuranta- ja raportointiohjeet, kun olet saanut rahoituspäätöksen. Asiointipalvelusta löydät projektiisi sovellettavat rahoitusehdot.
2. Projektin lopussa yritys raportoi projektin tuloksista ja siitä, miten tavoitteisiin on päästy. Täytä projektin loppuraportti asiointipalvelussa.